

“Män är inte värda mer än en sko här” – Syriska fäder i exil kämpar med identitets- förlust efter tvångsförflyttning till Tyskland

Shaden Sabouni

Abstrakt: Fokus för min studie är på syriska fäder i exil som har tvångsförflyttats till Tyskland. Den känslomässiga påfrestningen av denna tvångsförflyttning är djuplodande, tillika förbisedd. Från att tidigare ha varit familjeförsörjare och beslutsfattare i hemmet har de blivit fråntagna grunden för sina identiteter. Ansvar för familjeförsörjning – inbäddad i syriska och arabiska familjesystem – ersätts av ett anonymt regelsystem i Tyskland, vilket leder till att värdet av deras manlighet urholkas och lämnar många vilsna i ett samhälle där deras tidigare förgivettagna roller har förlorat i betydelse. Samtidigt anpassar sig kvinnor och barn snabbare, vilket föranleder förändringar i familjestrukturen. Denna övergång skapar obalanserade former av makt där fäder känner sig maktlösa. I glappet mellan tidigare status och en verklighet präglad av förlorad betydelse, lider många av exkludering i tystnad. Genom intervjuer och fältarbete blottlägger denna studie dessa doldas kampar, vilka belyser syriska fäder i exils känslomässiga utmaningar och försök att återupprätta värdighet efter tvångsförflyttningen.

INTRODUKTION

Tvångsförflyttning innebär inte bara att förlora ett hem. Den omformar liv, sliter sönder identiteter och vänder upp och ner på familjeroller.¹ När familjer tvingas fly på grund av krig ställs de plötsligt inför flera, ofta överväldigande, dagliga utmaningar. De sociala normer, familjevärderingar och vardagliga traditioner som de konfronteras med krockar ofta med hemlandets, vilket sopar bort den känsla av struktur och igenkänning som tidigare format deras liv.

Innan tvångsförflyttningen försörjde, ledde och tog syriska fäder hand om sina familjer. Deras roll omfattade utöver rent ekonomiskt ansvar också moralisk vägledning och stöd, eftersom de förkroppsligade auktoritet, respekt och stabilitet både i hemmet och i samhället. Tvångsförflyttningen berövade dem detta. Det handlade inte bara om att förlora ett arbete eller ett hem; utan också om grunden för deras värdighet och självrespekt. Många fäder kände sig oförmögna att försörja, vägleda eller skydda sin familj som

tidigare, och kämpade med att hantera både praktiska och känslomässiga utmaningar i sina nya liv i Tyskland.

Dessa utmaningar blev särskilt tydliga i de dagliga kraven på integration. Att lära sig ett nytt språk, anpassa sig till främmande institutioner och acceptera arbeten långt under deras tidigare kvalifikationer lämnade många fäder isolerade och osäkra.² Deras försvagade position i exil förminskade inte bara deras auktoritet utan förpassade dem också längre ifrån det familjeliv som tidigare utgjorde grunden för deras existens. Under tiden anpassade sig barn och mödrar ofta snabbare till de sociala förändringarna.³ Denna gradvisa förändring innebar att de tog över ansvar som traditionellt tillhört fäderna. Även om detta ofta var nödvändigt för att överleva i exil, kom förändringarna med ett pris: familjesystem som upprätthållits i generationer destabiliserades när tidigare välkända roller och hävdvunna auktoritetsstrukturer ruckades om. Effekten var dock inte likadan i alla hushåll; upplevelsen av tvångsförflyttningen varierade mellan familjerna, beroende på familjedynamik och individuella omständigheter.

Mina resultat visar att faktorer som familjens ekonomiska situation, religiösa inriktning och utbildningsbakgrund starkt påverkar hur roller definieras- och ansvar fördelas om. För många syriska fäder i Tyskland har dessa förändringar dock djupt rubbat deras självbild och känsla av manlighet, då makar och barn—som anpassar sig snabbare—ledde till att maktförhållandena i hemmet omformades.

Resultatet visades att den känslomässiga påfrestningen visade sig i en djuplodande känsla av

isolering som spillde över till deras erfarenheter av integration i hela samhället.

Tvångsförflyttningen berövar många fäder de roller som tidigare gav dem stolthet och socialt värde, vilket gör dem oförmögna att uppfylla förväntningar som tidigare har definierat vilka de är. Detta glapp skapar en djup identitetskris. I många Mellanösternkontexter är maskulinitet nära kopplad till att vara försörjare, beskyddare och familjens överhuvud.⁴ Under fältarbetet i min avhandling tillbringade jag mycket tid med syriska fäder i exil som bor i Tyskland. Många reflekterade över den djupa känslan av hjälplöshet och frustration som konsekvens av att de har förlorat sin tidigare hävdvunna höga ställning i familjen. Även om varje familjemedlem konfronterades med dagliga utmaningar på olika sätt, var fädernas röster särskilt präglade av depression, tystnad och ånger. De beskrev smärtan i att förlora sina karriärer, sin sociala status och framför allt den identitet de länge förlitat sig på. Bland de fäder jag intervjuade illustrerar Sameers berättelse⁵ tydligt denna förändring. Före förflyttningen levde Sameer ett stabilt liv med god ekonomi, bra utbildningsbakgrund och ett lyckligt äktenskap.

Hans berättelse exemplifierar erfarenheterna hos många syriska fäder i exil som hade liknande roller och ansvar i sina hushåll före kriget, och belyser den skarpa kontrasten mellan tidigare stabilitet och samtida utmaningar i livet i exil. "Alla fäder är inte värda mer än en sko här," förklarar Sameer. Hans ord fångar det djupa underminerandet av auktoritet, social ställning och mening som många fäder upplever efter tvångsförflyttningen, vilket lämnar dem med känslor av osynlighet och förlorad värdighet. Sameers erfarenhet, även om den är djupt personlig, exemplifierar de bredare utmaningar som syriska fäder möter när de roller som en gång definierade deras manlighet och självbild omkullkastats i exil.

Den efterföljande intervjun är en av de fjorton som jag genomförde med syriska fäder i exil i Tyskland som en del av min doktorsavhandling, där jag undersökte förändringar i familjedynamiken för

syriska flyktingar efter tvångsförflyttningen. Alla intervjuer genomfördes på arabiska, det språk jag delar med deltagarna. Att själv komma ifrån Syrien gjorde det möjligt för mig att bygga förtroende och förstå de indirekta antydningarna i deras berättelser. Intervjun har anonymiserats för att skydda hans identitet. Min analys tillämpar ett genusperspektiv och en figurationsansats för att förstå hur roller, ansvar och maktdynamik omförhandlas inom fördrivna familjer.

FRÄMLINGAR HEMMA

I: Hur mår du?

Sameer: Hemma, som en kvinna, jag har ingenting att göra. Det är väldigt kallt här; jag stannar hemma hela tiden.

I: Ja, vi är lyckligt lottade som har värme här. I Aleppo är det iskallt, och de har ingenting att värma sig med.

Sameer: Jag har ingen kontakt med någon där längre.

I: Inte jag heller, men jag läser fortfarande deras inlägg på Facebook.

Sameer: Jag loggar inte in på Facebook längre. Jag läser inte nyheterna alls. Allt orsakar mig smärta, djup smärta som växer dag för dag. Jag har helt slutat med all kontakt med människor och på digitala medier. Jag orkar inte längre.

Denna konversation med Sameer ägde rum under ett av mina besök i hans hem. Jag lärde först känna familjen genom hans fru på ett kontakt-café för flyktingar, där vi träffades flera gånger och successivt byggde upp förtroende mellan oss. Genom dessa möten vann jag hennes tillit, vilket senare gjorde det möjligt för mig att besöka familjen i hemmet, intervju dem och komma nära Sameer. Med tiden gav dessa möten mig en djupare förståelse för hans erfarenheter och möjligheten att höra hans berättelse direkt. Under besöken blev det tydligt att Sameer var mycket isolerad och motvillig att träffa någon utanför hemmet, vilket speglade hans depression och djupa känsla av främlingskap. Hans tillbakadragande från social kontakt, inklusive

att undvika kommunikation med vänner och familj i Aleppo, understryker den känslomässiga belastning som tvångsförflyttningen har inneburit för honom.

Sameer är datatekniker—eller snarare, var, som han alltid rättar mig med att säga. Innan kriget kom till Aleppo levde han ett stabilt och aktningssvårt liv med sin fru och två tonårsbarn. Han drev ett framgångsrikt ingenjörsföretag medan hans fru studerade juridik vid universitetet. Barnen gick i en privat internationell skola, vilket speglade den stabilitet och de möjligheter familjen hade. Sameer var i början av femtioårsåldern när jag intervjuade honom. Familjen kom till Tyskland för sex år sedan. Men när kriget nådde deras hem raserades allt som Sameer hade byggt upp. På bara några dagar sveptes de planer, den karriär och den utveckling han ägnat år åt att bygga upp bort—och lämnade endast fragment av ett liv som en gång hade känts så tryggt och stabilt.

"När vi kom till Tyskland tänkte jag att dessa svårigheter bara är tillfälliga. Jag sa till mig själv: 'Ge mig ett år, så lär jag mig språket, jag hittar ett jobb.' Men månader gick, sedan år, och ingenting förändrades. Allt blir bara mer komplicerat. Jag försökte allt, men de sa att jag inte var ung nog för att få ett riktigt jobb. Jag tog olika jobb, väldigt enkla, bara för att hålla mig aktiv, och tänkte att det skulle leda till något bättre, men det gjorde det inte. Jag söker över fem jobb varje dag, men ingen svarar. Jag visste att det skulle bli svårt här, och jag var beredd att möta alla svårigheterna, men jag misslyckades. Livet här är mycket svårare än jag hade förväntat mig."

Efter att ha kommit till Tyskland var Sameer—liksom många andra fäder—fast besluten att bygga upp ett liv som liknade det han hade haft hemma. Men snart visade sig integrationen vara mer utmanande än han hade förväntat sig. Högutbildade flyktingar som Sameer drabbas ofta av nedgradering på jobbet eller placeras i roller långt under deras tidigare yrkesstatus, en situation som inte bara underminerar deras identitet utan

också minskar deras ekonomiska ställning.⁶ Därutöver stöter ofta flyktingar på problem med bristande kvalificering och flera hinder för integration: deras yrkeskompetens erkänns sällan, språkbarriärer kvarstår och tillgången till meningsfullt arbete är begränsad. Dessa utmaningar grusar inte bara deras karriärer utan inkräktar även på de dagliga rutiner, ansvar och känsla av mening som tidigare strukturerade deras liv och formade deras identitet, självvärde och värdighet.⁷

"Jag brukade vara en glad person. Nu är min enda önskan att dö. Jag tänker bara på att dö. Varje dag när jag går och lägger mig önskar jag att jag aldrig vaknar nästa dag."

Genom att snabbare lära sig tyska och göra framsteg i skolan blev Sameers fru gradvis mer skicklig på att navigera i det nya systemet, medan Sameer kämpade för att hitta ett riktigt jobb som kunde återställa hans självförtroende och värdighet. I takt med att hennes färdigheter och självförtroende växte tog hon alltmer ansvar i hushållet och tog över uppgifter som tidigare varit förbehållet Sameer. Denna gradvisa förändring formade om hushållets dynamik, minskade Sameers auktoritet och förändrade familjens maktstruktur. Det som började som en nödvändig anpassning för att överleva i exil blev en djupgående omvandling av maktförhållandena i hemmet. Sameer, som en gång var familjens ankare och beslutsfattare, fick se sin roll alltmer betydelselös. Att se sin fru och sina barn ta ledningen inom områden han tidigare varit i kommando över förstärkte hans känsla av hjälplöshet och förlorad status, vilket återspeglas i ett beteendemönster som delas av många syriska fäder i exil vars tvångsförflyttning underminerat både deras sociala och familjära auktoritet.

"Jag har förlorat allt här, jag känner mig väldigt hjälplös. Min fru pratar knappt med mig nu. Jag försöker undvika henne. Hon pratar med

myndigheterna; hon fattar beslut utan att fråga mig. Jag kan inte förändra något."

Denna praktiska anpassning för att överleva i exil omformade gradvis maktförhållandena i hemmet och visar hur tvångsförflyttningen kan undergräva fäderns auktoritet samtidigt som andra familjemedlemmar tvingas ikläda sig roller som tidigare varit reserverade för dem. Liksom många andra fäder jag talade med, befann sig Sameer i ett liv som varken liknade det han hade byggt upp eller det han hade planerat eller önskat, medan hans fru blev familjens ankare och tog ansvar som han inte längre kunde hantera.

"JAG ÄR INGENTING NU"

Jag fortsatte att besöka Sameer i över ett år, under vilken tid han vägrade att träffas någon annanstans än i sin lägenhet. Flera gånger föreslog jag att vi skulle ta en kaffe ute, men han lämnade inte sitt hem på över ett år.

"Jag brukade vara en väldigt social person. Jag älskade människor. Jag hade många vänner som besökte mig nästan varje dag, ofta utan att ens boka tid. När jag gick och handlade hälsade alla i kvarteret på mig när jag gick ut med längs gatan. Ibland gick jag och handlade inte för att vi behövde något, utan bara för att träffa folk och småprata lite. Nu, om jag går ut, blir jag stressad om någon pratar med mig, och jag vet inte hur jag ska svara. Jag är rädd för att gå ut."

Den närhet han en gång i sin hemstad var helt borta. Gatorna som tidigare varit fyllda med hälsningar och små samtal kändes nu främmande, och till och med enkla uppgifter som förutsatte social interaktion – ett uttryck för hans självförtroende och plats i samhället – krävde nu noggrann eftertanke, och lämnade honom osäker och blottad vid varje steg. Hans känsla av handlingskraft hade förtvinats; den lätthet med vilken han tidigare rörde sig i världen, förstod sociala signaler och interagerade med andra, hade

försvunnit. I denna nya miljö påminde varje möte honom om avståndet mellan det liv han hade känt och det han nu tvingades navigera i.

"Barnen är så väl integrerade här. De gör vad de vill utan att komma tillbaka till mig. De pratar och skrattar i timmar – och jag sitter där, ler åt deras ansikten som en idiot. Jag förstår inte längre vad som händer i mitt eget hem, med mina egna barn; jag känner mig som en främling i min egen familj."

Sameers reflektioner belyser den känslomässiga dimensionen av denna förändring i hushållet. Medan hans barn har anpassat sig snabbt, integrerat sig socialt och blivit självständiga, upplever han en djup känsla av främlingskap och alienation i sitt eget hem. Barnens skratt och självförtroende, som en gång var en källa till stolthet, understryker nu hans känslor av utanförskap och hjälplöshet, när han kämpar med att förena deras autonomi med sin minskade roll som far.

"Jag kunde aldrig föreställa mig att leva ett sådant liv. Nu följer mina barn med mig till läkarbesök och överallt eftersom jag inte kan uttrycka mig ordentligt. Nu är de ansvariga för mig istället för att jag är ansvarig för dem. Det här är inte vad jag planerade. Jag brukade vara en bra far – nu är jag ingenting. Inte bara jag, alla män här är mindre värda än ett ruttet lingon. Det är en verklighet vi inte kan förneka."

Forskning visar att tvångsförflyttningen kan leda till att traditionella mansroller förtvinar, särskilt när syriska fäder i exil inte kan uppfylla sina upplevda ansvar att vara försörjare och beskyddare.⁸ Denna förändring leder ofta till en identitetskris, när män navigerar bland nya ekonomiska och sociala roller i familjen och i samhället. Samtidigt kräver flyktingfarenheten ofta en omförhandling av familjeroller och värderingar.⁹ I många fall tar kvinnor på sig ansvar som tidigare varit männens

domän, vilket leder till en omvärdering eller sammanblandning av könsroller. Mitt empiriska material visar att för många fäder resulterar detta i en djup känsla av minskad auktoritet och status inom familjen, vilket omformar deras relationer och självbild i exil.

MELLAN FÖRVÄNTNINGAR OCH VERKLIGHET

När Sameer först anlände till Tyskland bar han med sig en vision om att bygga upp sitt liv igen med framgång och beslutsamhet. Som skicklig ingenjör och chef för sitt eget företag trodde han att hans kvalifikationer och engagemang skulle bana väg för meningsfullt arbete och återupprättandet av familjens stabilitet. Men verkligheten han upplevde var långt ifrån vad han hade förväntat sig.

"Jag var förberedd. Jag visste att livet här inte skulle vara lätt, men jag var redo. Jag var fast besluten att lära mig språket och hitta ett jobb – inte nödvändigtvis som ingenjör, men åtminstone något relaterat till mina kvalifikationer. Något som speglar de många år jag tillbringade på universitetet för att ta min masterexamen. Jag får ständigt avslag på alla jobb jag söker. Det enda jobbet jag blev erbjuden var på ett sjukhus, där jag skulle ta hand om äldre människor. Jag accepterade det, och tänkte att det bara var en övergångsfas tills jag fick ett anständigt jobb, men det blev det inte. Det fick mig bara att må sämre."

Istället för möjligheter som matchade hans erfarenhet, blev Sameer gång på gång hänvisad till enkla jobb – städning, diskning, lagerarbete. Även om han inte förkastade värdet av sådant arbete, beskrev han hur dessa erbjudanden berövade honom hans värdighet och raderade de år av ansträngning han lagt ner på att bygga sin karriär.

Svårigheten att få arbete som motsvarar ens kompetens och erfarenhet speglar en bredare verklighet för många flyktingar. För högutbildade individer inkräktar tvångsförflyttningen både på den professionella utvecklingen och den personliga

identiteten samt den sociala statusen.¹⁰ Ofta förstärker oförmågan att bidra ekonomiskt – vare sig till samhället eller till sin familj – känslor av hjälplöshet och isolering.¹¹

"Jag var sällan i köket tidigare; jag hade inte tid för sådana uppgifter hemma. Jag var helt upptagen med mitt eget företag. Nu lagar jag mat åt gamla människor på sjukhuset. Ibland försöker jag övertyga mig själv om att det inte är så illa, men allt är fel, allt som händer omkring mig är fel. Jag kan bara inte acceptera detta liv."

Varje dag urholkades hans självkänsla ytterligare, nedbruten av integrationsåtgärder – språkkurser, arbetsförmedlingsprogram och byråkratiska krav – som, även om de var avsedda att stödja flyktingar, blev ständiga påminnelser om hans minskade auktoritet i hemmet.

Enligt Tysklands officiella integrationsramverk måste flyktingar delta i språkkurser och acceptera jobb som tilldelas av arbetsförmedlingen. För Sameer blev dessa åtgärder en källa till stress och frustration: svårigheter med språkkurserna innebar att han måste acceptera arbete långt under sina kvalifikationer; annars skulle hans sociala stöd minskas. Kursstrukturen förvärrade problemet. Alla flyktingar, oavsett ålder, utbildning eller yrkesbakgrund, placeras i samma klass. Detta innebar att högutbildade individer som Sameer ofta hamnade i klasser tillsammans med personer som aldrig gått i skolan eller var flera decennier yngre. Skillnaderna i inlärningstakt och förståelse fick honom att känna sig generad, otillräcklig och undervärderad. För Sameer gjorde denna obalans inte bara språkinlärningen särskilt svår, utan fördjupade också hans känsla av professionellt och personligt misslyckande.

Obalansen skapade också en smärtsam omvärdering av roller. Sameer, som en gång vägledde sin familj, var nu beroende av sina barn för att översätta vid läkarbesök, i skolan och vid myndighetskontakter.

*"Jag förlorade allt som gjorde mig till den jag var.
Jag brukade lösa min familjs problem, nu har jag
blivit deras problem."*

Dessa erfarenheter avslöjar mer än yrkesmässig frustration – de markerar en djupgående identitetsförändring. Sameers känsla av manlighet, rotad i hans roller som försörjare, beskyddare och beslutsfattare, skakades i grunden av tvångsförflyttningen. Hans rum blev en tillflykt, både fysiskt och känslomässigt, som skyddade honom från ständiga påminnelser om förlusten och samtidigt symboliserade det växande avståndet mellan honom och familjen.

För många syriska fäder i exil påverkar klyftan mellan förväntningar och verklighet deras roller som fäder och försörjare på djupet, vilket bidrar till en stark känsla av förlust och främlingskap. Konfronterade med arbete som ignorerar deras kompetens känner sig många högutbildade flyktingar osäkra, paralyserade och alltmer marginaliserade.

SLUTSATS

Berättelsen om Sameer speglar erfarenheterna hos många syriska flyktingmän som försöker navigera sig fram i livet i Tyskland. Dessa svårigheter förblir ofta osagda, då fäder undviker att visa sin smärta och inte vill blotta sin växande svaghet. I de familjer jag studerade under min doktorandutbildning, så föranledde tvångsförflyttningen och krav på integration destabilisering av traditionella familjedynamiker. Kvinnor tog ibland över roller som tidigare innehafts av män och fick större autonomi, medan barn – i sina försök att bli en del av den nya kulturen – utmanade eller kringgick föräldrarnas auktoritet. Dessa förändringar uppfattades olika beroende på tidigare familjedynamik, utbildningsnivå och ekonomisk situation, men ledde ofta till en försvagning av faders roller och en djup inskränkning av familjens sammanhållning.

Många fortsätter i roller som inte speglar deras kompetens, kvalifikationer eller verkliga förmågor, i

ett försök att behålla någon form av värdighet som försörjare, medan andra tyst drar sig tillbaka hamnar i depression och isolering. Denna tillbakadragning förstärker den djupa omvandlingen inom familjen: fäder förlorar auktoritet, barn och makar tar över ansvar som traditionellt varit deras, och hushållets balans – liksom faderns självbild – eroderas. Dessa erfarenheter belyser de dolda emotionella och sociala kostnaderna av tvångsförflyttningen som kvantitativa mått på integration – såsom sysselsättningsgrad eller språkinläring – inte lyckas fånga. Även om politiska ramverk betonar mätbara resultat, förbiser de ofta de psykologiska och relationella dimensioner som omgärdar flyktingars levda verklighet.

Berättelsen om Sameer lyfter fram de utmaningar som syriska fäder möter i exil och understryker att tvångsförflyttningen inte bara påverkar materiella förhållanden, utan också djupt personliga och könsrelaterade aspekter av identitet.

Att ta itu med den emotionella, relationella och yrkesmässiga marginaliseringen av syriska fäder i exil är avgörande för att skapa heltäckande integrationspolicys som stödjer både individens välbefinnande och familjens sammanhållning. Att stödja fördrivna fäder i att återta meningsfulla roller – yrkesmässigt, socialt och inom familjen – är avgörande för att främja både personlig värdighet och motståndskraftiga familjestrukturer i exil. Offentliga institutioner kan bidra genom att erkänna flyktingars tidigare kvalifikationer, erbjuda skraddarsydda arbetsförmedlingsprogram, riktad språkundervisning och yrkesutbildning, samt skapa möjligheter för fäder att engagera sig i sina familjer – såsom föräldraverkstäder, familjerådgivning eller gemenskapscenter som främjar gemensamma aktiviteter. Sådana åtgärder hjälper män som Sameer att återuppbygga sin yrkesidentitet, återfå sitt självförtroende och delta fullt ut i familjen och samhället.

Utan sådant stöd fortsätter de djupa svårigheterna hos män som Sameer att påverka stabiliteten och vardagen i flyktingfamiljer på djupgående och långvarigt sätt.

Om författaren Shaden Sabouni är forskare i början av sin karriär vid Institutionen för sociala och kulturella vetenskaper vid Fulda universitet, associerad forskare vid Koblenz universitet och fellow researcher i programmet för Migration and Refugee Studies vid universitetet i Bonn. År 2025 avslutade hon sin doktorsexamen om förändringen av familjedynamiken bland syriska flyktingfamiljer i Tyskland. Som flykting själv är hon engagerad i att utforska och synliggöra de dagliga utmaningar som olika grupper av flyktingar möter. Hon är medlem i Tysklands rådgivande flyktingråd och arbetar som konsult vid FFVT – Forced Migration and Refugee Studies: Networking and Knowledge Transfer.
Kontakt: Shadensabouni1978@gmail.com

¹ Dossa, P. (2019). Reimagining home in the wake of displacement. *Studies in Social Justice*, 13(1), 171–186.

² Al Mhamied, A. (2023). Fatherhood, fathering, resettlement and integration: A study of Syrian refugee fathers in Canada. McGill University.

³ Christ, S. (2020). The key to successful integration of refugees in Germany: Language skills, housing, work, social participation. SSOAR; Walther, L., Rayes, D., Amann, J., Flick, U., Ta, T. M. T., Hahn, E. & Bajbouj, M. (2021). Mental health and integration: A qualitative study on the struggles of recently arrived refugees in Germany. *Frontiers in Public Health*, 9.

⁴ Abudabbeh, N. (2005). Arab Families. In M. McGoldrick, J. Giordano, & N. Garcia-Petro (Eds.), *Ethnicity and Family Therapy* (3rd ed.). The Guilford Press; Barakat, H. (1993). *The Arab world: Society, culture, and state*. University of California Press; Joseph, S. (2008). Familism and critical Arab family studies. In K. M. Yount & H. Rashad, (Eds.) *Family in the Middle East. Ideational Change in Egypt, Iran and Tunisia*. Routledge; Nydell, M. K. (2018). *Understanding Arabs: A guide for modern times*. Boston Intercultural Press.

⁵ Alla intervjuer och möten med Sameer genomfördes mellan 2022–2023.

⁶ Nikolov, P., Salarpour, L. & Titus, D. (2022). Skill downgrading among refugees and economic immigrants in Germany. *General Economics*, 2(4), 1–22.

⁷ van Riemsdijk, M. & Axelsson, L. (2021). Introduction: Labour market integration of highly skilled refugees in Sweden, Germany and the Netherlands. *International Migration*, 59(4), 3–12.

⁸ Chopra, R. (2006). Invisible men. *Men and Masculinities*, 9(2), 152–167; Connell, R. W. (2005). Change among the gatekeepers: Men, masculinities, and gender equality in

the global arena. *Signs: Journal of Women in Cultural Society*, 30(3), 1801–1825.

⁹ Daniely, D. L. & Lederman, S. (2019). Gendered cultural differences and change in gender roles among displaced refugees. *Indian Journal of Gender Studies*, 26(3), 364–384; El-Masri, R., Harvey, C. & Garwood, R. (2013). Shifting sands: Changing gender roles among refugees in Lebanon. Habash, D., & Omata, N. (2023). The ‘private’ sphere of integration? Reconfiguring gender roles within Syrian refugee families in the UK. *Journal of International Migration and Integration*, 24(3), 969–988.

¹⁰ Gorbach, D., Polshchikova, Y. & Ryabchuk, A. (2024). Elusive privilege: Class, race and gender in Ukrainian war migrants’ (un)employment in France. *Dialectical Anthropology*; Herold, R., Lieb, M., Borho, A., Voss, A., Unverzagt, S., Morawa, E. & Erim, Y. (2023). Relationship between working conditions and mental health of migrants and refugees/asylum seekers vs. natives in Europe: A systematic review. *International Archives of Occupational and Environmental Health*, 96(7), 931–963.

¹¹ Herold et al. 2023.

© 2025 Author. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-BY 4.0), which permits the user to copy, distribute, and transmit the work provided that the original author(s) and source are credited.